

Антон Павлович Чехов

Конска фамилия

Генерал-майора в оставка Булдеев го заболяха зъби. Той жабуреше устата си с водка, коняк, слагаше на болния зъб тютюн, опиум, терпентин, газ, мажеше бузата си с йод, в ушите му имаше намокрен в спирт памук, но всичко това или не помагаше, или предизвикваше гадене. Дойде докторът. Той почовърка зъба, предписа хинин, но и това не помогна. На предложението да извадят болния зъб генералът отказа. Всички домашни – жената, децата, прислугата, дори помощник-готвачът Петка – предлагаха всеки свое средство. Между това дойде при него и управителят на имението му, Иван Евсеич, и го посъветва да се полекува с баене.

– Тук, в нашата околия, ваше превъзходителство – каза той, – преди десетина години служеше акцизният Яков Василич. Баеше за зъби – чудесна работа. Случваше се, обърне се към прозореца, пошепне, плюне – и като че ли не е било. Такава сила му е дадена...

– Къде е той сега?

– След като го уволниха от акцизното, живее при тъща си в Саратов. Сега само от зъби се прехранва. Ако някой го заболи зъб, отиват при него и помага... Тамошните, саратовчани, в дома си лекува, а тия от другите градове, тях по телеграфа. Изпратете му, ваше превъзходителство, телеграма, че тъй и тъй стои работата... раба божия Алексея го болят зъбите, моля да ги излекувате. А парите за лечение по пощата изпратете.

– Глупости! Шарлатанство!

– Опитайте, ваше превъзходителство. Много обича водката, не живее с жена си, а с една немкия, псува като хамалин, но, може да се каже, вълшебник!

– Изпрати, Альоша! – замоли и генералшата. – Ти не вярваш на баене, ама аз на себе си съм го изпитала. Макар и да не вярваш, но защо да не изпратиш? Няма да ти се откъснат ръцете от това.

– Е, добре – съгласи се Булдеев. – От туй чудо не само на акцизния, ами и на дявола телеграма ще пратиш... Ох! Сили нямам вече! А къде живее твоят акцизен? Как да му пиша?

Генералът седна на масата и взе перото в ръка.

– В Саратов всяко куче го знае – каза управителят. – Моля, пишете, ваше превъзходителство, в град Саратов, значи... До негово благородие господин Яков Василич... Василич...

– Е?

– Василич... Яков Василич... а по фамилия ... А фамилията ето че забравих!... Василич... Дявол да го вземе... Как му беше фамилията?

Одеве, като идвах насам, помнех я... Позволете, моля...

Иван Евсеич вдигна очи към тавана и замърда устни. Булдеев и генералшата чакаха нетърпеливо.

– Е, какво? По-скоро мисли!

– Ей сега... Василич... Яков Василич... Забравих! Такава една проста фамилия, като че ли беше конска... Кобилин? Не, не Кобилин. Почакайте... Жеребцов май беше? Не, не и Жеребцов. Помня, че беше конска фамилия, ама каква – изхвъркнало ми е от главата...

– Жеребятников?

– Не, не. Почакайте... Кобилицин... Кобилятников... Кобелев...

– Това е вече кучешка, а не конска. Жеребчиков?

– Не, не и Жеребчиков... Конин... Конев... Жеребкин... Не е, не е!

– Но тогава как ще му пиша? Помисли!

– Ей сега. Конкин... Кобилкин... Впрегатков... – Впрегатников? – запитва генералшата.

– Не, не. Хамуткин... Не, не е така! Забравил съм го!

– Тогава защо, дявол да го вземе, се тикаш да даваш съвети, като си забравил? – разсърди се генералът. – Хайде, махай се оттук!

Иван Евсеич бавно излезе, а генералът се хвана за страната и заходи из стаите.

– Ох, божичко! – ридаше той. – Ох, майчице! Ох, черно ми е пред очите!

Управителят влезе в градината и като вдигна очи към небето, започна да си припомня фамилията на акцизния:

– Жеребчиков... Жеребковски... Жеребенко... Не, не е тъй! Конярски, Коняревич... Жеребкович... Кобилиански... След малко го извикаха при господарите.

– Спомни ли си? – запитва генералът.

– Съвсем не, ваше превъзходителство.

– Може би Конявски? Кончинков? Не?

И всички в къщи в надпревара започнаха да измислят фамилии. Преровиха всички възрасти, полове и конски породи, спомниха си за гривата, копитата, хамутите... В къщата, в градината, в стаята за прислугата и в кухнята хората ходеха от ъгъл в ъгъл и като се почесваха по челата, търсеха фамилията...

Час по час викаха управителя в къщи.

– Табунов? – запитваха го. – Копитин? Жеребовски?

– Съвсем не – отговаряше Иван Евсеич и вдигнал нагоре очи, продължаваше да мисли гласно: – Коненко, Конченко... Жребеев, Кобилев...

– Татко! – викаха от детската стая. – Тройкин! Уздечкин!

Развълнува се цялото имение. Нетърпеливият, измъчен генерал обеща пет рубли на този, който улучи истинската фамилия, и подир Иван Евсеич започнаха да ходят на тълпи...

– Дорестов? – казваха му. – Рисисти? Коницки?

Но мръкна, а фамилията все още не беше намерена.

Легнаха си да спят, без да изпратят телеграма.

Генералът цяла нощ не спа, ходеше от ъгъл до ъгъл и охкаше... Към три часа сутринта той излезе от къщи и почука на прозореца на управителя.

– Не е ли Меринов? – запита той с плачлив глас.

– Не, не е Меринов, ваше превъзходителство – отговори Иван Евсеич и виновно въздъхна.

– Но може би фамилията не е конска, а някаква друга?

– Честна дума, ваше превъзходителство, конска... Даже много добре си спомням това.

– Какъв си такъв безпаметен, приятелю... Сега за мене тази фамилия е по-скъпа, така да се каже, от всичко на света. Измъчих се!

На сутринта генералът отново изпрати за доктора.

– Да го извади! – реши той. – Нямам повече сили да търпя...

Дойде докторът и извади болния зъб. Болката тозчас утихна и генералът се успокои. Като свърши работата си и получи каквото му се полага за труда, докторът седна в бричката си и тръгна за дома. Вън от портата, на полето, той срещна Иван Евсеич... Управителят стоеше край пътя и като гледаше съсредоточено пред краката си, мислеше за нещо. Ако се съди по бръчките, които браздяха челото му, и по изражението на очите, мислите му бяха напрегнати, мъчителни...

– Кулестов... Череседелников... – бърбореше той. – Презхамутков... Коневски...

– Иван Евсеич! – обърна се към него докторът. – Не мога ли, приятелю, да купя от вас стотина-двеста пуда овес? Аз от нашите селяни купувам овес, но е много лош...

Иван Евсеич тъпо погледна доктора, усмихна се някак диво и без да каже ни дума в отговор, плесна с ръце и побягна към имението с такава бързина, сякаш го гонеше бясно куче.

– Сетих се, ваше превъзходителство! – завика радостно той с нечовешки глас, втурвайки се в кабинета на генерала. – Сетих се, господ здраве да дава на доктора! Овесов! Овесов е фамилията на акцизния! Овесов, ваше превъзходителство! Пращайте телеграма до Овесов!

– На! – каза генералът с презрение и поднесе към лицето му двата си юмрука с проврани между тях палци. – Не ми трябва вече твоята конска фамилия! На!

1885

КРАЙ

© Желязка Купенова, превод от руски

Антон Павлович Чехов
, 1885

Източник: <http://bezmonitor.com>

Сканиране: Тони

Антон П. Чехов, Разкази 1880–1886, Народна култура 1969

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1995>]